

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Vnam hostiæ consecratæ partem, in officio miss[a]e, sanctis æterane
gloriæ consortibus recte deputati. XXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER SECVNDVS

fundamentū, quod collocauerat Lutherus ad fulciendā erroris sui fabricā: Christum scilicet in cœna non accepisse suū corpus & sanguinem sub forma sacramentali, ut exinde conficeret, sacerdotes nouæ legis in officio missæ non debere ipsū eucharistiæ sacramentū sumere: sed tantū alijs tradere. **V**trūq; enim horū, iam ostēsum est esse falsū: & à ueritate longe alienū. ¶ Neq; idem, suū propositū cōstruere ualet aut stabilire ex sacra laicorum cōmunionē: in qua ipsi tantū percipiūt sanctā eucharistiā, nō etiā alijs tradūt, et ergo deberēt (ut contēdit) sacerdotes, ē diuerso alijs tantū tradere sanctū eucharistiæ sacramentū: nō autē sumere. Nempē laici circa id sacrosanctū mysteriū, unicū habent ex ordinatione ecclē opus: scilicet ipsum cū reuerētia sumēdi sub specie panis tantū, ab alio tradente. Sacerdotes uero, quoniā ad altaris ministeriū & sortem ecclesiasticā peculiariter sunt asciti atq; consecrati: triplex habent circa idē eucharistiæ sacramentū, munus exercendū, utpote ipsum per certā uerborū formā cōsecrandi. cōsecratū: proprijs manibus & nō alteri^o ministerio, in officio missæ sub utraq; specie, panis in quā & uini, sumendi, & deniq; sub una specie, uidelicet panis, tradendi alijs extra missæ officiū. quorū quidē triū oporēt nullum laicis conuenit. **C**um his tamē in hoc uno coincidūt sacerdotes, ut si morbo detenti aut alia rōnabili causa impediti, uelint citra missæ ministeriū, & nō facta à se celebratiōe nec oblatiōe diuini sacrificij eucharistiæ sacramentū sumere: illud alio tradente ministro sacerdote, & sub una tantū specie utputa panis, sumant, more laicorū. Ex modo igitur laicis definito quo debeant percipere eucharistiā: nō pōt recte colligi qđ pponit Lutherus, sacerdotes uidelicet officij missæ celebrātes nō debere sanctā sumere eucharistiā: sed tm̄ mō alijs tradere. qm̄ lōge alia sacerdotū sunt officia et multo digni ora, circa huius sacramēti administrationē & cōmunicationē atq; perceptionē: q̄ laicorum.

¶ **V**nā hōitiæ cōsecratæ partē in officio missæ sanctis æternæ gloriæ cōsortib^o recte deputari. **Ca. XXII.**
I. **D**Einde ut nihil intactū incōtaminatumq; reliquat Lutherus qđ ad sacratissimū missæ prinet officium, quo testatiorem & perspectiorem mundo relinquat suā in deū atq; sanctā ecclesiam impietate: subannat.

sublannat (ut ex secunda particula octavi sui dicti supra adducti, hoc loco refellēda, aperte cōstat) & illā hostiæ sacræ distributionē, in sancto missæ mysterio ex institutione ecclesiastica fieri solitā: qua beatis regni cælestis incolis, una triū partiū ipsi^o hostiæ deputatur. quasi adhuc eis (inquit) esset necessaria fides & promissio Christi. Verū hoc ipso fallit hic Lutherus, & à recto ueritatis tramite aberrat: q̄ arbitret medietatē illā hostiæ sacræ que manet indiuidua, idcirco designari sanctis, ut eo symbolo insinuet ipsi aut fide Christi adhuc indigere: qui iam facie ad faciē deū uidēt, & nō amplius per speculū in enigmatē, aut p̄missionē Christi de habēda remissione peccatorū uitāq; æterna cōsequēda, prætolari: qui iā sine macula assistūt ante thronū dei, & in se omnino cōpletā illam esse p̄missionē Christi percipiūt atq; perpetuo gaudēt. Illam plane rationē ipse Lutherus suo arbitratu confinxit: à nullis sanctis patribus ante assignatā, quā cū suo authore debem^o tanq̄ inanē & friuolā, explodere atq; exhibilare: illamq; amplecti potius causam huius distributionis & deputationis unius partiū hostiæ ad sanctos perpetuæ gloriæ participes, quā nobis tradiderūt orthodoxi patres. Vt pote per illā quæ toti^o hostiæ est medietas & indiuisa manet, significari: sanctos ipsos supernæ patriæ ciues etiā ad corpus Christi mysticū p̄tinere, eorumq; caput esse Christū: cui inseparabiliter manēt uniti atq; agglutinati. Eiusdē quoq; partis mediæ integritas atq; soliditas sine dissectione in partes minores: significat firmitatē cōtinuā stabilem; uniformitatē æternæ beatitudinis, quā sancti nūc possidēt, æuocq; intermino sunt obtenturi. Et qm̄ amplius fructum effusionis sanguinis Christi & dominicæ passiōis nō sunt sibi ipsis per bonorū operū studiū applicaturi: qd̄ ea applicatiōe ad consequēda uberiora gratiarū munera iā nō indigēt, plenitudinē bonorū omnium nūc adepti: pars illa indiuidua quæ sanctis designat, nequaquā sacro sanguini, calice benedictiōis, cōtento immergit: sed supra calicē impermixta à sacerdote tenet. ¶ Ex his itaq; constat, distributionē partis illius mediæ sanctis assignatam: non significare in ipsis indigentiam aliquā aut perfectiōis deficientiā, sed unionē indiuiduā eorū ut membrorū corporis mystici cū Christo capite, indeficientem; & perennem in æternitatis stabilitate ipsorum gloriam: ab omni defectu atq; penuria procul distantem. At uero pars illa mi

Quid designant partes hostiæ diuise.

II.

LIBER SECVNDVS

nuscula quæ huic medietati eodem digitorum contactu coniungitur à sacerdote: eos designat qui hac uita defuncti locis expiatorijs adhuc detinentur, eluunturq; igni purgatorio. quod & ipsi corporis Christi mystici pars una sunt: ad integritatē eius p̄tinentes, atq; à Christo capite influxum salutis percipientes. necdum tamen ad perpetuam illam & continuam celestis gloriæ soliditatem admissi: nec etiam per propria opera fructum dominicæ passionis sibi ualentes applicare, quod huius uitæ stadiū iam percurrerint. Eamq; ob causam nequaquā immergitur ea particula sancto calici: ut neq; medietas illa, cum qua supra calicem ipsum à sacerdote cōtinetur. **T**ertia uero pars etiam minutula & quæ sacro immittitur calici: fideles designat in agone præsentis uitæ adhuc desudantes, qui & ipsi ad corpus Christi mysticum (cuius sunt membra) p̄tinet: & necdum permenso suæ peregrinationis cursu, fructum effusionis preciosi sanguinis Christi per bonorum operum exercitiū sibi ac commodate queunt atq; asciscere. **E**t quamuis his adhuc in stadio currentibus, fides & promissio Christi sit necessaria: id ipsum tamen non significatur per tertiam illam partem sanctæ hostiæ, ipsis designatam, sed habitudo ipsorum ad corpus Christi mysticū & caput eius: atq; participatio efficacis passionis Christi ad suā ipsorum salutem. **Q**uinimmo si attentius rē ipsam dispexerimus: nullam trium hostiæ sacre partium inueniemus illā habere notionē, q̄ ijs quibus illę respondent, sit necessaria fides & Christi promissio. **E**cce q̄ procul abest Lutherus à uero, qui uult illam significationem debere conuenire portioni hostiæ maiusculæ, sanctis in cælo gloriosis deputatæ: quæ etiā neutri aliarū duarū particularū congruit, quibus tamē potiore iure uideret debere cōuenire. **¶** **Q**uod si quis succinctiorē breuioremq; exposcat rōnem significationis harū trium partiū, in quas hostia sacra in ipso missæ mysterio ex traditione præcorū patrū à sacerdote sacra faciente dissecat: hanc ḡnalem & communē omnibus illis particulis accipiat. illas tres hostiæ sacrosanctæ partes id unū designare: q̄ Christus dñs noster, caput ecclisæ sanctæ, tribus præcipuis sui corporis partibus in illo super admirabili mysterio sacramēti uiuifici & oblationis eius: influxū & participationē suorū donorū spūaliū impartit, beatis scilicet gloriā, uiuentibus in hoc seculo gratiā, & defunctis subleuamen. **E**st em̄ ipse in
sacro

III.

sacro oblatus altari: beatorū gloria, salus hīc uiuentiū, & defuncto-
rū refrigeriū, & hæc ipsa munera, uirtute hui⁹ supercælestis sacra-
menti: membris suis dispartit. Quod quidē augustissimū sacramē-
tum, inter cæteras suas præclaras & permultas denominationes,
etiā cōmunio appellat: quia eius bñficiū cōmunicat atq; percipiūt
oēs ecclīæ uniti. nō solū qui in terris adhuc uiuūt: sed etiā q̄ ex hoc
seculo transierunt, siue iā beatitudinē sint adepti: siue in uia purga-
tionis ad eam tendāt. Et ut paucis demū rem ipsam, immo uno uer-
bo cōstringāmus: in tres partes hostia sacra in altaris sacrificio diui-
ditur, ut significēt effectū eius & fructum participare & ij qui in
æterna sunt beatitudine: & qui purgatorio detinentur igni, & qui
in hoc seculo adhuc uitā agunt, quicq; eorū: suo ordine & gradu.

¶ Non esse improbandā sollicitā sui præparationē: ad
debitā sanctæ eucharistiæ perceptionem. Cap. XXIII.

Ræter hæc, superioribus annotata locis, Lutherus I.
ut oēm sustollat uenerationē & reuerētiā tam sub-
limi sacramēto eucharistiæ debitā: subsannat solici-
tam eā præparationē ad dignā ipsius susceptionē,
quā solent homines timorati & deo deuoti facere:
per examinationē ante actæ uitæ, confessionemq; peccatorū, atq;
pias orationes mentis in deū excitatorias, aliāq; recta bonorū opera
studia. Subsannat inquam hæc laudabilia opera his uerbis: in libro
quidē suo de abroganda missa priuata inscripto positus, sed inter di-
cta eius in primo libri huius capite per ordinē digesta, nō annotatis
nec expressis. Insuper unus est furor omniū (inquit) præparatorijs
orationibus, confessionibus præuis sic sese mundos & sanctos red-
dere: ut eucharistiā digni accipiant. ne sit aliquid ibi quod remitti
debeat: sed omīno spectabiles in mūditiā sua appareāt, & sangui-
nem Christi fusum in remissionē peccatorū rideant, quoniam nihil
relinquere uolunt deo: quod remittat. Hæc Lutherus. ¶ Sed nō
attenderat ipse sedulo beatū Paulum: cum magna cautione nos
in prima ad Corinthios epistola admonentē. Probet aut seipsum
homo: & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Probet inquam,
discutiendo propriam uitam ante actam; an graui peccato sit ob-
stricta, aut mortiferis obnoxia culpis. quæ prius expiētur per ama-
ram contritionem & humilem sui apud sacerdotē accusationē: q̄
sacra